

KROKY

NA SVOBODĚ

© RUBIKON Centrum, z. ú., Praha 2018

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Tento informační materiál je určen pro všechny, kteří se nachází v období před nebo po výstupu z vězení. Dozvíte se, co vše se dá zařídit ještě před propuštěním a dostanete odpovědi na otázky související s prvními dny na svobodě, s hledáním ubytování a zaměstnání nebo také s problematikou zadluženosti.

Věříme, že tyto informace Vám pomohou v prvních krocích po propuštění, které nejsou vůbec snadné. Pamatujte, že svůj trest jste si již odpykali a máte šanci začít znovu. Záznam v trestním rejstříku a případné dluhy jsou nespornou zátěží, ale příběhy našich klientů, kteří na tom byli podobně jako Vy a podařilo se jim tyto překážky zvládnout, ukazují, že to jde!

Přejeme Vám hodně štěstí na Vaší cestě!

RUBIKON Centrum

„Musím se přiznat, že po příchodu na první sezení jsem byl dosti skeptický k takové pomoci a uvažoval jsem, že spolupráci ukončím. Naštěstí jsem tak ne učinil a díky tomu získal nové zaměstnání.“ Petr C.

*„Já jsem Naďa, jsem dva měsíce na svobodě a skrze RUBIKON jsem si sehnala práci v neziskovce.“
Naděžda Z.*

„Vážené pracovnice, vážení pracovníci Rubikonu, s radostí Vám oznamuji, že jsem zaplatil, v podstatě již předplatil, svůj dluh. Teď čekám jen na rozhodnutí soudu o ukončení insolvence.“ Petr P.

Seznam zkratk použitých v textu

OP	občanský průkaz
OSPOD	oddělení sociálně-právní ochrany dítěte
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ÚP ČR	Úřad práce ČR
VPP	veřejně prospěšné práce
VS	veřejná služba
VTOS	výkon trestu odnětí svobody
MOP	mimořádná okamžitá pomoc

OBSAH

Úvod.....	02
Před propuštěním	03
Příprava na výstup z výkonu trestu odnětí svobody (VTOS).....	03
Ubytování a zaměstnání.....	05
Rodič ve VTOS	08
Po propuštění.....	10
Situace po výstupu	10
Ubytování.....	19
Zaměstnání	21
Řešení dluhů	25
Výmaz z Rejstříku trestů.....	28
Důležité změny v roce 2018	30
RUBIKON Centrum informace.....	31

Příprava na výstup z výkonu trestu odnětí svobody (VTOS)

Jaké doklady bych si měl/a ještě před propuštěním zařídit?

Občanský průkaz (OP)

- nelze bez něj učinit základní kroky po výstupu (např. žádat o dávky pomoci v hmotné nouzi)
- se zajištěním nového OP Vám pomůže sociální pracovník věznice (potřebujete rodný list, oddací list/rozsudek o rozvodu manželství, případně úmrtní list manžela/ky, rozhodnutí o změně trvalého pobytu – duplikáty dokumentů lze zařídit ve spolupráci se sociálním pracovníkem, fotografii na OP Vám pořídí pověřený úředník)
- pokud nemáte delší dobu platný OP, může po Vás být vyžadována úhrada poplatku 100 Kč

Potvrzení o propuštění z VTOS

- věznice jej vydává automaticky každému, kdo opouští VTOS

Cestovné

- při propuštění je možné na základě rozhodnutí ředitele věznice (navrhuje sociální pracovník) dostat finanční příspěvek na cestovné do místa trvalého bydliště a ubytování v prvních dnech na svobodě
- cestovné se vypočítává na základě ceny jízdného veřejné dopravy do místa trvalého bydliště
- nároky na zmíněné finanční příspěvky se posuzují vždy individuálně

Zápočtový list či tzv. potvrzení pro zaměstnavatele

- při propuštění Vám bude automaticky ekonomickým oddělením vystaveno potvrzení pro zaměstnavatele, které nahrazuje zápočtový list (je vystaveno vždy, i když nejste ve věznici pracovně zařazen/a)
- zápočtový list či potvrzení pro zaměstnavatele budete potřebovat při nástupu do nového zaměstnání

Potvrzení pro Úřad práce ČR

- pokud jste ve věznici pracovně zařazen/a, je Vám při propuštění ekonomickým oddělením vystaveno Potvrzení o výši průměrného výdělku (součástí je uvedení doby výkonu trestu, doby pracovního zařazení ve věznici a výše průměrného měsíčního výdělku)
- potvrzení budete potřebovat při evidenci na Úřadu práce ČR pro získání podpory v nezaměstnanosti

Potvrzení pro zaměstnavatele by Vám mělo být předáno spolu s potvrzením pro Úřad práce ČR automaticky při propuštění. Doporučujeme postup konzultovat s odbornými pracovníky věznice, s jejichž pomocí si můžete ověřit, zda bude potvrzení obsahovat poslední odpracovaný měsíc, případně zda nebudete potřebovat od věznice vyplnit ještě jiné formuláře, které by urychlily např. registraci na ÚP ČR.

Pracovní odměna pro zaměstnané ve VTOS (platné k 2018)

O co jde? Odsouzenému přísluší za vykonávané práce ve VTOS základní složka mzdy ve výši od 5.500 Kč do 13.750 Kč (podle druhu jím vykonávané práce a požadované kvalifikace).

Co se z odměny odečítá? Z hrubé odměny se odečítá pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (6,5 %), pojistné na veřejné zdravotní pojištění (4,5 %) a záloha na daň z příjmu fyzických osob (15 %).

Po tomto odečtu dostáváte čistou odměnu, která se rozděluje následujícím způsobem:

- 30 % na srážky k úhradě výživného nezaopatřených dětí
- 26 % na srážky k úhradě nákladů výkonu trestu, maximálně však 1.500 Kč za kalendářní měsíc
- 12 % na další srážky prováděné na základě nařízeného výkonu rozhodnutí soudu nebo orgánu státní správy
- 4 % na ostatní srážky
- 17 % na kapesné
- 11 % na úložné

Více o zaměstnávání vězňů: www.vscr.cz

Finanční konto ve věznici

- finanční konto se ve věznici zřizuje každé/ mu odsouzené/mu a mimo pracovní odměny se na něj ukládají také např. peníze poslané rodinou
- od 1. 4. 2018 je zvýšen limit pro úložné na 35.000 Kč. Nadlimitní částku úložného lze

nově použít na náklady i na zajištění vlastního bydlení, na vyřízení dokladů a při krátkodobém opuštění VTOS – návštěva rodiny; již nelze využít na nákup potravin a na dobročinné účely

Jak mohu spolupracovat se svým sociálním kurátorem ještě před výstupem?

- oslovte sociálního kurátora v místě trvalého bydliště či v místě, kde plánujete delší dobu žít
- můžete tak učinit dopisem anebo prostřednictvím sociálního pracovníka ve věznici
- sociální kurátor Vám může pomoci při hledání vhodného ubytování, případně zaměstnání
- může Vás navštívit ještě před Vaším výstupem
- kurátora můžete informovat, že ho plánujete po výstupu navštívit, a sepsat problémy, s nimiž byste chtěl/a pomoci

*Udělat první krok, to je to, co odlišuje vítěze od poražených.
(Brian Tracy)*

Ubytování

Jak si mohu hledat vhodné ubytování již před výstupem?

- nemáte-li zajištěné stálé ubytování, zajistěte si náhradní ubytování pro první období po výstupu
- sdělte tuto informaci svému sociálnímu pracovníkovi před výstupem na svobodu v rámci tzv. předvýstupního poradenství (2–3 měsíce před propuštěním)
- požádejte o pomoc písemně sociálního kurátora v místě, kam se vracíte
- sociální pracovník a sociální kurátor Vám mohou pomoci nalézt vhodné náhradní ubytování: azylový dům, ubytovnu, noclehárnu
- pokud se pro začátek rozhodnete ubytovat v azylovém domě, můžete narazit na tzv. čekací lhůty, doporučujeme proto vybraný azylový dům kontaktovat již z věznice a ptát se na jeho kapacitu
- většina azylových domů vyžaduje tzv. bezinfekčnost, kterou Vám vystaví věznice, zažá-

dejte si o ni včas u svého sociálního pracovníka

- cena jedné noci v noclehárně se pro představu může pohybovat např. okolo 40 Kč, v případě azylových domů je to pak častěji od 100 Kč výše
- ve větších městech lze zejména v zimním období nalézt také noclehárny, které jsou zcela zdarma
- je potřeba počítat také s tím, že noclehárny i azylové domy mají svá jasná pravidla a na rozdíl od ubytoven jsou často jejich součástí nejrůznější sociální služby

Kontakty na azylové domy:

- www.azylovedomy.cz/?stranka=databaze&vse=1

Jiné možnosti přechodného ubytování:

- www.nejdrivstrecha.cz
- www.csspraha.cz/24815-nocleharna-pro-osoby-bez-pristresi-lod-hermes
- www.ubytovny-v-praze.cz
- www.mapabezdomova.cz

Zaměstnání

Jak řešit otázku zaměstnání ještě před výstupem?

- pokud uvažujete, že byste se rád/a vrátil/a k bývalému zaměstnavateli, oslovte ho dopisem a napište, proč máte o toto zaměstnání stále zájem
- požádejte například své blízké na svobodě, aby zjistili, jaké pracovní nabídky jsou v místě Vašeho návratu
- oslovte soc. pracovníka ve věznici, zda nemá tipy na zaměstnavatele v místě, kam se vracíte
- zjistěte, jaká nezisková organizace působí ve Vaší věznici a zeptejte se, zda by Vám mohla pomoci s hledáním zaměstnání, případně kontaktujte jinou neziskovou organizaci pracující s lidmi s trestní minulostí
- napište soc. kurátorovi v místě návratu, zda by Vás před výstupem na svobodu navštívil, a zeptejte se na situaci na trhu práce v daném místě a zda má kontakty na zaměstnavatele, na které byste se mohl/a obrátit

Je potřeba, abyste byl/a předem připraven/a na aktuální situaci na trhu práce, na obvyklé výše mezd a podobně, protože se tak vyhnete případným nereálným očekáváním, která jsou často pro osoby po delších pobytech ve VTOS po výstupu první překážkou na cestě k zaměstnání.

Kontakty na Úřad práce ČR:

www.uradprace.cz

<http://portal.mpsv.cz/kontakty>

Formuláře a aktuální informace pro uchazeče z Úřadu práce ČR:

<https://formulare.mpsv.cz/okprace/cs/welcome/forms.jsp?NID=EFOKprace>.

Obcan.Zprostredkovani

Jak si mohu zvýšit kvalifikaci ve VTOS?

- u speciálního pedagoga ve věznici se informujte ohledně možností absolvování učebního nebo studijního oboru, případně rekvalifikace (rozhoduje délka Vašeho trestu a splnění dalších podmínek)
- máte-li příležitost, zapojte se ještě ve věznici do zaměstnání, řemeslné dílny, zájmového kroužku
- všechny tyto zkušenosti se Vám mohou hodit při sepisování životopisu, hledání zaměstnání i krátkodobých brigád nebo při pracovním pohovoru

Jak vytvořit životopis?

- vhodně sestavený životopis pak zvýší Vaši šanci na úspěch při hledání zaměstnání a je Vaší vizitkou, která má výrazný vliv na to, zdali Vás zaměstnavatel pozve na pracovní pohovor
- na základě Vašeho životopisu zaměstnavatel zjistí, jaké máte vzdělání, pracovní zkušenosti, zájmy a silné stránky, které byste mohl/a v zaměstnání uplatnit

foto: RUBIKON Centrum

Tipy pro sepsání životopisu neboli CV (latinsky curriculum vitae)

- uveďte své vzdělání – dobu jednotlivých kurzů, rekvalifikací, dosažené zkoušky a osvědčení
- uveďte praxi, kterou jste absolvoval/a
- vypište své pracovní zkušenosti – svou poslední pracovní zkušenost uveďte na prvním místě a postupujte dále do minulosti
- vypište kurzy, rekvalifikace, zájmové aktivity, které jste absolvoval/a v období před i během VTOS
- uveďte své další dovednosti – cizí jazyky, řidičský průkaz, psaní všemi deseti apod.
- vypište své silné stránky, které zaměstnavatele zaujmou – např. ochota za prací dojíždět, časová přizpůsobivost, zodpovědnost, spolehlivost, trpělivost, flexibilita apod.
- hlídejte si délku životopisu, ideálně 1 stránka A4 – podstatná je přehlednost, struktura, dobrá čitelnost, krátké věty

- zkontrolujte si, zda životopis neobsahuje pravopisné chyby, případně někoho požádejte, aby po Vás životopis zkontroloval
- do životopisu neuvádějte pobyt ve VTOS, pokud jste ovšem ve vězení pracoval/a, tuto zkušenost do životopisu můžete zahrnout (uveďte např. název společnosti, pro kterou jste práci ve VTOS vykonával, nebo coby zaměstnavatele napište věznicí a pozici, kterou jste zde zastával)
- pokud by se ve Vašem životopise mohlo vyskytnout větší množství delších období, kdy jste práci neměl/a, namísto klasického strukturovaného životopisu můžete zvolit formu tzv. životopisu zkušenostního, nebojte se uvést i ty z pracovních zkušeností, které jste nevykonával/a na hlavní pracovní poměr, ale například formou brigády
- sepsání životopisu a jeho obsah můžete konzultovat se sociálním pracovníkem

Vzor strukturovaného životopisu:

Jméno Příjmení

Telefon:

E-mail:

Adresa:

Datum narození:

PRACOVNÍ ZKUŠENOSTI:

VZDĚLÁNÍ:

DALŠÍ KURZY A REKVALIFIKACE:

JAZYKOVÉ ZNALOSTI:

OSTATNÍ ZNALOSTI:

OSOBNOSTNÍ PŘEDPOKLADY:

ZÁJMY:

Rodič ve VTOS

Jsem rodič ve výkonu trestu odnětí svobody

Rodiče mají vůči svým dětem rodičovskou zodpovědnost, ze které vyplývají určitá práva a povinnosti. Především je to povinnost vyživovací (ať už vůči dítěti, se kterým žijete v domácnosti, nebo určená soudem, pokud je rodič z nějakého důvodu od dítěte odloučen).

Déletrvající pobyt rodiče ve výkonu trestu odnětí svobody jej sice prakticky vylučuje z řádného plnění rodičovských práv a povinností, nezabavuje jej však povinnosti rodičovské zodpovědnosti (někdy může dojít k jejímu pozastavení). Pouze v případě odsouzení rodiče k trestu odnětí svobody pro trestný čin, který svědčí o závažném mravním i charakterovém narušení rodiče, je možné, že bude podán návrh na omezení rodičovské zodpovědnosti, k čemuž je oprávněn OSPOD (oddělení sociálně-právní ochrany dětí).

foto: RUBIKON Centrum

Odsouzení matky

Pokud matka malého dítěte nastoupí VTOS a soud neshledá důvod rozhodnout o svěření dítěte do péče jiné osoby, připouští se, aby se odsouzená žena starala o dítě i během VTOS (zpravidla jsou k tomu určena specializovaná oddělení).

Odsouzená žena, která pečuje o dítě ve VTOS, má nárok na přídavek na dítě.

- žádost Vám může pomoci vyřídit sociální pracovnice ve věznici

Odsouzené ženě, která před nástupem VTOS řádně pečovala o své nezletilé dítě, lze po vyjádření příslušného oddělení sociálně-právní ochrany dětí prodloužit „obvyklou dobu“ přerušení VTOS až o 10 dnů v kalendářním roce za účelem návštěvy dítěte, které se nachází v péči jiné osoby. „Obvyklá doba“, po kterou může být VTOS přerušeno, je např. za „dobré chování“ až 20 dní v roce.

Může mě dítě ve věznici navštívit?

- nestanoví-li vnitřní řád věznice vyšší počet, mohou Vás navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí (nezletilé děti ve věku do 15 let se mohou zúčastnit návštěvy pouze v doprovodu osoby starší 18 let)
- máte právo přijímat (v čase určeném ředitelem věznice) návštěvy blízkých osob na dobu celkem 3 hodiny během jednoho kalendářního měsíce
- v případě nejasností se obraťte na příslušného pracovníka OSPOD, místní příslušnost se určuje dle trvalého bydliště dítěte, nikoliv rodiče

Užitečné odkazy:

Pravidla přijímání návštěv:

- www.vscr.cz/o-nas/vykon-vezenstvi/pravidla-prijimani-navstev/

Celovečerní dokumentární film Petra Mikšíčka (Rodina počká):

- www.youtube.com/watch?v=NtY-9rRrf9yw&t=2722s

Dokument České televize (Pološero):

- www.ceskatelevize.cz/porady/10318730018-polosero/212562222000003-polosero-deti-ve-vezeni

Dokument České televize (S mámou v base):

- www.ceskatelevize.cz/porady/10458486632-s-mamou-v-base/21356226164/7415-veznice-svetla-nad-sazavou

Situace po výstupu

Kam bych si měl/a zajít ihned po výstupu?

Úřad práce ČR (ÚP ČR)

- nemáte-li zajištěné zaměstnání, Vaše první kroky by měly směřovat na ÚP ČR v místě trvalého bydliště

1. CO BYSTE MĚLI VĚDĚT PŘED REGISTRACÍ NA ÚŘADU PRÁCE ČR?

Kdy se můžete stát uchazečem o zaměstnání?

Pokud osobně (po vyplnění odpovídajícího formuláře) požádáte o zprostředkování vhodného zaměstnání jakékoli kontaktní pracoviště ÚP ČR v kraji svého trvalého bydliště za předpokladu, že:

- **nejste v jakémkoliv pracovněprávním vztahu nebo ve služebním poměru, s výjimkou tzv. nekolidujícího zaměstnání (viz níže)**
- **nejste osoba samostatně výdělečně činná (v ČR i v cizině)**
- **nepečujete o dítě nebo nejste osobou,**

kteřá je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu

- **nejste fyzickou osobou soustavně se připravující na budoucí povolání**
- nejste uznán/a osobou dočasně neschopnou práce
- nepobíráte peněžitou pomoc v mateřství
- nejste invalidní ve třetím stupni, vyjma případu, kdy jste schopen/schopna výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek podle § 39 odst. 4 písm. f) téhož zákona, nejste ve výkonu trestu odnětí svobody nebo v zadržovací vazbě
- poskytnete ÚP ČR identifikační údaje
- poskytnete souhlas se zpracováním osobních údajů

Pozor: Od 29. 7. 2017 je překážkou bránící evidenci na ÚP ČR dohoda o provedení práce DPP. Více na straně 30.

Nekolidující zaměstnání je takový pracovněprávní vztah, při kterém můžete být současně ve-

den/a v evidenci uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR, jestliže výdělek (odměna) za Vaši práci nepřesahuje částku 6.675 Kč hrubého/měsíc (rovná se polovině minimální mzdy pro rok 2019); ÚP ČR Vám v jeho průběhu hradí zdravotní pojištění, avšak nárok na podporu v nezaměstnanosti nemáte. Pokud již podporu pobíráte, bude vám po dobu výkonu nekolidujícího zaměstnání pozastavena.

Jaké jsou Vaše povinnosti jako uchazeče o zaměstnání?

- oznámit příslušnému pracovišti ÚP ČR výkon nekolidujícího zaměstnání (nejpozději v den nástupu do zaměstnání musíte odeslat na ÚP ČR alespoň e-mail)
- příjem z nekolidujícího zaměstnání jste povinni dokládat do určité lhůty na ÚP ČR. 70 % z tohoto příjmu se započítá pro posouzení výše dávek hmotné nouze (ale až po odečtení přiměřených nákladů na bydlení); lidé s příjmy z výdělečné činnosti jsou proto zvýhodněni oproti žadatelům bez příjmu
- oznámit osobně nebo písemně kontaktnímu pracovišti ÚP ČR nejpozději do 8 kalendář-

ních dnů změny skutečností rozhodných pro zařazení nebo vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (např. důvod absence ve smlouveném termínu na ÚP ČR, změnu bydliště)

- poskytovat ÚP ČR potřebnou součinnost při zprostředkování zaměstnání a řídit se pokyny pracovníků ÚP ČR
- sdělit kontaktnímu pracovišti ÚP ČR údaje o svých zdravotních omezeních v rozsahu potřebném pro vyhledání vhodného zaměstnání nebo rekvalifikace
- podrobit se na žádost ÚP ČR vyšetření za účelem posouzení svého zdravotního stavu

Nejčasnější příklady, kdy můžete být vyřazeni z evidence ÚP ČR

Pokud:

- vykonáváte nelegální práci (vykonáváte práci, za kterou pobíráte mzdu, ale nemáte se zaměstnavatelem uzavřenu žádnou písemnou smlouvu či dohodu; hrozí Vám pokuta až 100.000 Kč)
- vykonáváte trest odnětí svobody nebo jste v zadržovací vazbě

- se sám/sama rozhodnete ukončit bez vážného důvodu pracovní poměr zprostředkovaný ÚP ČR (mezi vážné důvody patří např. péče o dítě do věku do 4 let, místo výkonu či povaha zaměstnání manžela/ky, zdravotní důvody na základě lékařského posudku)
- hrubě porušíte pracovní kázeň v zaměstnání zprostředkovaném ÚP ČR
- nejste podle lékařského posudku schopni plnit povinnost součinnosti s ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání
- zrušíte svůj souhlas se zpracováním osobních údajů
- odmítnete nastoupit do vhodného zaměstnání, které může být vykonáno také v rámci veřejně prospěšných prací – viz níže (kritéria vhodnosti zaměstnání stanovuje ÚP ČR)
- odmítnete nastoupit na dohodnutou rekvalifikaci nebo neplníte povinnosti související s rekvalifikací
- odmítnete se podrobit vyšetření svého zdravotního stavu, psychologickému vyšetření, maříte součinnost s ÚP ČR
- bez předchozí omluvy se nedostavíte na

schůzku s pracovníkem ÚP ČR

Po vyřazení z ÚP ČR můžete být znovu zařazeni do evidence uchazečů o zaměstnání nejdříve po uplynutí doby 3 nebo 6 měsíců ode dne vyřazení, a to na základě nové písemné žádosti.

Kdy máte nárok na podporu v nezaměstnanosti (PvN)?

V případě, že:

- jste v **posledních 2 letech** platil/a alespoň 12 měsíců sociální pojištění, tedy byl legálně zaměstnaný, započítává se zaměstnání ve VTOS a náhradní doba zaměstnání (např. osobní péče o dítě ve věku do 4 let, plný invalidní důchod)
- podáte písemnou žádost o podporu v nezaměstnanosti

Pokud žádost podáte do **3 pracovních dnů** od ukončení posledního zaměstnání či výstupu z VTOS, pak PvN navazuje na VTOS či zaměstnání a nemáte prodlevu v placení sociálního a zdravotního pojištění.

- jste hrubým způsobem neporušil/a povinnosti zaměstnance v předchozím zaměstnání v období posledních 6 měsíců
- nepobíráte výsluhový příspěvek
- nevykonáváte nekolidující zaměstnání (pokud ano, je Vám výplata PvN pozastavena)

Jak si vypočítáte výši podpory v nezaměstnanosti?

Podpora v nezaměstnanosti činí:

- v prvních dvou měsících **65 %**, další 2 měsíce **50 %** a po zbývajících dobu **45 %** průměrného měsíčního čistého výdělku dosaženého v posledním zaměstnání (tzn. že např. **u výdělku 5.500 Kč bude činit vaše PvN po první dva měsíce 3.575 Kč, další dva měsíce 2.750 Kč a zbývajících měsíce 2.475 Kč**)
- pokud jste před zařazením do evidence ÚP ČR bez vážného důvodu ukončil poslední zaměstnání sám nebo dohodou se zaměstnavatelem, je výše podpory v nezaměstnanosti po celou dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku dosaženého v posledním zaměstnání
- pokud jste splnil/a podmínku doby předchozí-

ho zaměstnání (12 měsíců doby důchodového pojištění v posledních 2 letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání) započtením náhradní doby zaměstnání a nemůžete bez svého zavinění osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu, vypočítává se podpora v nezaměstnanosti z průměrné mzdy v národním hospodářství, která aktuálně činí 31.225 Kč. Pro rok 2019 je tedy výpočet podpory v nezaměstnanosti následovný: první 2 měsíce obdržíte 0,15násobek (4.684 Kč), další 2 měsíce obdržíte 0,12násobek (3.747 Kč), zbývajících měsíce obdržíte 0,11násobek (3.435 Kč) výše uvedené průměrné mzdy v národním hospodářství.

- délka podpory v nezaměstnanosti je do 50 let věku 5 měsíců, nad 50 do 55 let věku 8 měsíců, nad 55 let věku 11 měsíců

Maximální výše podpory v nezaměstnanosti pro rok 2019 činí 18.111 Kč (0,58násobek průměrné mzdy v národním hospodářství).

(platné od 1. 1. 2019)

Veřejná služba (VS)

- VS je realizována zejména pro osoby pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi po dobu delší než 6 kalendářních měsíců, jako jedna z aktivit pro udržení částky životního minima
- VS by měla fungovat jako nástroj k aktivizaci dlouhodobě nezaměstnaných, u nichž je riziko ztráty pracovních návyků
- jedná se zpravidla o výkon prací ve veřejném zájmu (např. pro obce), koordinaci zajišťuje ÚP ČR
- pokud se při práci v rámci VS osvědčíte, máte větší šanci získat zaměstnání u stejné organizace např. na VPP nebo SÚPM (viz níže)
- VS je bez nároku na mzdu

Veřejně prospěšné práce (VPP)

- jsou časově omezené pracovní příležitosti (většinou na 12 kalendářních měsíců, max. na 24 kalendářních měsíců) vytvořené především pro obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP ČR
- povinností zaměstnavatele je dodržet minimální mzdu (13.350 Kč/měsíc – hrubá mzda)

- jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí (např. pomocné práce v oblasti charity, pomocné práce v oblasti sociální a kulturní, pomocné práce ve školách a při údržbě sportovišť)
- pokud se Vám do 5 měsíců po evidenci na ÚP ČR nepodaří nalézt zaměstnání, můžete si požádat u svého zprostředkovatele o možnost zapojit se do VPP
- pro zařazení je důležitý Váš zdravotní stav
- VPP je možné vykonávat již u zaměstnavatele spolupracujícího s ÚP ČR za mzdu, a to na dobu až 12 měsíců, v té době již budete vyřazen/a z evidence ÚP ČR, neboť se jedná o klasický pracovní poměr, kdy se Vám hradí zdravotní i sociální pojištění

Co si představit pod pojmem veřejně prospěšné práce:

<http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/115>

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM)

Cílem poskytnutí mzdového příspěvku na zřízení nebo vyhrazení SÚPM je obsazení míst uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní umístění (např. z důvodu nízké nabídky zaměstnání v určitém oboru nebo regionu)

SÚPM se rozumí:

- pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě písemné dohody s ÚP ČR na dobu sjednanou v dohodě a je obsazováno uchazeči evidovanými ÚP ČR, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní uplatnění
- příspěvek je poskytován po dobu maximálně 12 měsíců, zaměstnavatel o něj žádá příslušnou krajskou pobočku ÚP ČR, u níž jsou vedeni uchazeči o zaměstnání, kteří mají být umístěni na zřízená či vyhrazená pracovní místa

- v rámci SÚPM jsou klienti ÚP ČR zpravidla zaměstnáváni na kvalifikovanější pozice (např. v administrativě, řemeslo)

Rekvalifikace

Pomáhají zvýšit šanci najít nové zaměstnání.

Základní podmínky pro zařazení do rekvalifikačního kurzu

- být v evidenci ÚP ČR jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání, délka evidence není rozhodující, ale je k ní přihlíženo
- rekvalifikace musí být potřebná a účelná, tj. po ukončení rekvalifikace je reálná šance získat zaměstnání a Vaše dosavadní kvalifikace neumožňuje získání vhodného pracovního místa
- mít odpovídající vstupní kvalifikační předpoklady pro daný rekvalifikační kurz a pro výkon profese, na kterou se rekvalifikujete (např. příslušný stupeň vzdělání, některé znalosti a dovednosti – záleží na typu rekvalifikace)
- být zdravotně způsobilý pro absolvování rekvalifikačního kurzu a pro výkon nové profese získané rekvalifikací

Druhy rekvalifikace

- zabezpečovaná úřadem práce
- zvolená
- rekvalifikace zaměstnanců

Uchazeč/zájemce získá základní informace o rekvalifikacích na kontaktním pracovišti ÚP ČR u „svého“ poradce pro zprostředkování zaměstnání. Potřebné informace lze získat také od zaměstnanců Oddělení zprostředkování a poradenství příslušné krajské pobočky ÚP ČR.

Kdy se můžete stát zájemcem o zaměstnání?

- pokud jste byli z evidence ÚP ČR vyřazeni (např. kvůli neomluvené absenci na schůzce se zprostředkovatelem), můžete se do evidence ÚP ČR vrátit jako zájemce o zaměstnání
- pokud máte zájem o zprostředkování zaměstnání a za tímto účelem požádáte o zařazení do evidence zájemců o zaměstnání
- oproti uchazeči o zaměstnání nemáte nárok na dávky v hmotné nouzi ani na podporu v nezaměstnanosti; ÚP ČR za Vás neplatí zdravotní ani sociální pojištění; můžete být ale současně zaměstnaní

Zájemci o zaměstnání kontaktní pracoviště ÚP ČR zprostředkovává vhodné zaměstnání a může mu zabezpečit rekvalifikaci (pouze v místě trvalého bydliště).

Vedení v evidenci zájemců o zaměstnání lze ukončit na základě žádosti zájemce o zaměstnání nebo v případě, že zájemce o zaměstnání neposkytuje krajské pobočce ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání potřebnou součinnost nebo ji maří.

Práva a povinnosti uchazeče o zaměstnání a zájemce o zaměstnání stanoví zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“).

Více informací o zákonu:

www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=z435_2004_2

„Creative Commons“, <https://pixabay.com>

2. CO JEŠTĚ LZE VYŘÍDIT NA ÚŘADU PRÁCE?

- na kterémkoliv z ÚP ČR lze vyřídit služby nejen v oblasti zaměstnanosti, ale také státní sociální podpory, hmotné nouze i dávky pro osoby se zdravotním postižením – více informací o jednotlivých dávkách získáte na ÚP ČR nebo na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (www.mpsv.cz)

Užitečné odkazy:

Úřad práce ČR (kontakty):

<http://portal.mpsv.cz/kontakty>

Sociální kalkulačka (orientační výpočet výše sociálních dávek):

<https://portal.mpsv.cz/soc/poradce>

Dávky hmotné nouze:

- mimořádná okamžitá pomoc (MOP)** pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, mimo jiné bývá poskytována i lidem po výstupu z VTOS, lze ji poskytnout jednorázově maximálně do výše 1.000 Kč, může být poskytnuta i opakovaně až do výše 13.640 Kč za rok
- doplatek na bydlení** pomáhá uhradit náklady na bydlení společně s vlastními příjmy občana a příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory
- příspěvek na živobytí** je dávkou pomoci v hmotné nouzi, která slouží k zajištění základních životních potřeb

Dávky státní sociální podpory:

- přídavek na dítě**
- příspěvek na bydlení**
- porodné**
- pohřebné**
- rodičovský příspěvek**

Lékař

- nemáte-li průkaz pojištěnce, zajděte si před návštěvou lékaře na pobočku zdravotní pojišťovny a požádejte o něj (na pobočce Vás zároveň mohou informovat o výši Vašich případných dluhů na zdravotním pojištění a způsobu, jak nejlépe postupovat při jejich řešení)
- doporučujeme Vám navštívit svého obvodního lékaře již v prvních dnech na svobodě, pokud nejste v původním místě bydliště, můžete se zaregistrovat u nového lékaře (informaci o lékařské péči v daném místě Vám může poskytnout sociální kurátor)

- v roce 2015 byla zrušena většina tzv. regulačních poplatků ve zdravotnictví, zpoplatněná zůstala pouze návštěva pohotovosti částkou 90 Kč. Pokud jste uznán/a osobou v hmotné nouzi a pobíráte některou z dávek hmotné nouze, můžete být od tohoto poplatku osvobozen/a – na požádání Vám bude vystaveno potvrzení o pobírání dávky
- pokud byste se dostal/a do situace, kdy Vás praktický lékař, zubař apod. odmítne registrovat jen proto, že jste byl/a ve vězení, nebojte se dožadovat svých práv za pomoci sociálního kurátora nebo v součinnosti s Vaší zdravotní pojišťovnou

Více informací na:

Portál Ministerstva zdravotnictví
www.mzcr.cz

Sociální kurátor

- Vaše kroky z ÚP ČR by měly směřovat k sociálnímu kurátorovi – naleznete u něj odborné poradenství k existenčním

otázkám: bydlení, zaměstnání, nedostatek financí, pomoc při vyřízení sociálních dávek, vyřízení dokladů, řešení dluhů atd.

- naleznete jej nejčastěji na sociálním odboru městského úřadu
- přineste si s sebou OP (nebo jiný doklad o totožnosti), dále potvrzení o propuštění z VTOS či vazby
- vracíte-li se jinam než do místa trvalého bydliště, můžete navštívit místního sociálního kurátora, máte-li v úmyslu se na tomto místě delší dobu zdržovat – nutné doložit, např. nájemní smlouvou, smlouvou o ubytování, pracovní smlouvou
- návštěva sociálního kurátora není povinná, ale většina institucí, na něž se po propuštění obrátíte, Vám tuto návštěvu doporučí – sociální kurátor je zde proto, aby pomáhal lidem po VTOS, a opravdu tak činí

Seznam sociálních kurátorů v ČR:

Ministerstvo práce a sociálních věcí
<https://sluzbyprevence.mpsv.cz/index.php?id=28&ses>

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)

- máte-li nárok na starobní důchod (dosáhl/a jste důchodového věku) či invalidní důchod (máte zhoršenou pracovní schopnost ze zdravotních důvodů), podejte si žádost o přiznání dávky důchodového pojištění na ČSSZ v místě trvalého bydliště
- jste-li uznán/a invalidní a máte nárok na výplatu důchodu, je nutné pamatovat na přezkoumání zdravotního stavu u lékařské posudkové komise (LPK), jinak Vám bude výplata peněz pozastavena (LPK informuje o termínu přezkoušení zdravotního stavu písemně na adresu trvalého bydliště nebo na uvedenou korespondenční adresu)

Kontakt:

Česká správa sociálního zabezpečení
(ČSSZ): www.cssz.cz

Psychická podpora

- pokud jste po výstupu v situaci, kdy řešíte existenční či jiné problémy, nebo zkrátka „jen“ nemáte na koho se obrátit, hledejte pomoc u nestátních organizací, u církevních organizací, ale také u dalších odborníků specializujících se na psychickou pomoc
- mějte na paměti, že není ostuda dostat se do problému, ale že každý problém má řešení a je dobré se o ně alespoň pokusit

Kam se obrátit:

Katalog neziskových organizací:
<http://www.neziskovky.cz/katalog/1/>

Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb: <https://eregpublicsecure.ksrzis.cz/Registr/NRPZS/ZdravotnickeZarizeni?Fulltext=psycholog>

Finanční pomoc

- máte-li Vy či Vaše rodina nedostačující příjmy, což znamená, že nemůžete uspokojit základ-

ní životní potřeby a zároveň nemáte možnost zvýšení příjmů (často se jedná o přechodné životní období), ptejte se na ÚP ČR na dávky v hmotné nouzi

- na dlouhodobější pomoc, určenou především pro rodiny s dětmi, ve formě dávek státní sociální podpory, se ptejte na ÚP ČR
- máte-li zdravotní postižení, ptejte se na ÚP ČR na dávky sociální péče pro osoby se zdravotním postižením

Definice životního a existenčního minima:

- životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb
- existenční minimum je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby

invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let

- nezahrnují nezbytné náklady na bydlení
- životní minimum pro jednotlivce je 3.410 Kč za měsíc (u dalších osob v jedné domácnosti je životní minimum nižší)
- existenční minimum je 2.200 Kč

Více na: http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/zivotni_min

Sociální kalkulačka (orientační výpočet výše sociálních dávek):

<https://portal.mpsv.cz/soc/poradce>

Za to, co jsem udělal, jsem si odpykal spravedlivý trest, ale lidé by se k tomu neměli stále znovu vracet, času nezbývá mnoho, a jestliže chci ještě něco dokázat, a já chci, nechci být doživotně omezován svou minulostí.

Pustili mě od soudu v lodičkách a v šatech a když jsem zavolala manželovi, tak mi řekl, že má doma úplně jinou ženskou. Pak jsem čtrnáct dní brečela, že chci jít zpátky do vězení, naštěstí jsem potom narazila na Vás.

Měla jsem pocit, „že dobrý, tak jsem propuštěná, tak teď jsem kriminálník a mám ten cejch a všichni to vidí a teď nenajdu práci...“ a ona (pracovní poradkyně) mě neustále motivovala, že já to zvládnu a vlévala mi do žil chuť tu práci hledat.

Ubytování

Kde se mohu ubytovat?

Azylový dům

- pokud jste se ocitl/a bez ubytování a jste v nepříznivé sociální situaci, ptejte se svého sociálního kurátora na možnost ubytování v azylovém domě
- o pobyt v azylovém domě je potřeba si požádat, podmínkou přijetí bývá rozhovor se sociálním pracovníkem azylového domu, je potřeba mít s sebou platný OP (případně náhradní doklad, pas) a u většiny azylových domů také potvrzení o bezinfekčnosti, které vám vystaví lékař
- v azylovém domě můžete nalézt dočasné celodenní ubytování, stravu či kuchyňku pro přípravu stravy, možnost základní hygieny a praní prádla, sociální poradenství, často i psychickou a duchovní podporu
- azylové domy bývají zvláště pro ženy, matky s dětmi, rodiny a muže

- jste-li bez finančních prostředků, můžete si požádat na ÚP ČR o dávku v hmotné nouzi – doplatek na bydlení, který bývá zaslán přímo zřizovateli azylového domu na pokrytí nákladů spojených s Vaším ubytováním
- úhrada za 1 den s noclehem bývá od 100 Kč do 250 Kč (zvláště lze hradit stravu, praní atd.)
- během pobytu v azylovém domě je potřeba aktivně pracovat na změně nepříznivé životní situace a dodržovat pravidla azylového domu, o kterých Vás poučí sociální pracovník v rámci tzv. úvodní schůzky

Noclehárna

- ubytování v noclehárně je jednou z dalších variant, kterou můžete při hledání dočasného přístřeší využít, s hledáním noclehárny v místě Vašeho pobytu Vám opět může pomoci sociální kurátor
- noclehárny mívají omezenou provozní dobu (zpravidla od 19:30 do 6:00 hodin) a je vhodné se o příchodu na noclehárnu předem domluvit v organizaci, která noclehárnu provozuje (obec či neziskové a církevní organizace)

- v těchto zařízeních máte možnost přenocovat a provést základní hygienu
- úhrada za nocleh bývá od 30 Kč do 100 Kč
- při příchodu na noclehárnu budete potřebovat OP (případně náhradní doklad, pas)
- toto ubytování se neposkytuje osobám, které jeví známky užívání návykových látek (alkohol, drogy)

Levná ubytovna

- lze také využít možnosti ubytování na některé z levných ubytoven, které naleznete po celé republice, jedná se o ubytovací zařízení pro krátkodobé i dlouhodobé ubytování
- máte-li více finančních prostředků, vyplatí se Vám uhradit ubytování předem, např. na období 1 měsíce (s platbou předem cena ubytování obvykle klesá), ceny se pohybují zhruba v rozmezí od 100 do 300 Kč/1 noc
- většina ubytoven poskytuje ubytování na víceúžkových pokojích, se společným sociálním zařízením a kuchyňkou na patře

- některé ubytovny mají k dispozici možnost praní prádla, přístup na internet, kantýnu, úschovnu věcí
- nelze s tím počítat, ale je možné si po domluvě s majitelem ubytovny nahlásit ubytovnu jako místo trvalého pobytu

Príspevek na bydlení

Podmínky pro získání této dávky jsou trvalé bydliště na adrese, pro kterou tuto dávku žádáte (tzn. trvalé bydliště tam, kde opravdu bydlíte) a právní vztah k bytu, na který žádost podáváte (nejčastěji nájemní smlouva). Pro pobírání pří-

spěvku na bydlení nemusíte být registrováni na ÚP ČR, můžete jej tedy pobírat i jako zaměstnaní. Zda na příspěvek máte nárok, popř. přesnou výši příspěvku, zjistíte na oddělení dávek státní sociální podpory v místě trvalého bydliště.

Užitečné kontakty:

Seznam azylových domů:

- www.azylovedomy.cz/?stranka=databaze&vse=1
- www.mapabezdomova.cz

Noclehárna Loď Hermes:

- www.csspraha.cz/24815-nocleharna-pro-osoby-bez-pristresi-lod-hermes

Seznam ubytoven v Praze:

- www.ubytovny-v-praze.cz
- www.csspraha.cz/wcd/publikace/vprazedomabezdomova2018.pdf

Doplatek na bydlení (MPSV):

- <https://portal.mpsv.cz/soc/hn/obcane/bydleni>

Seznam formulářů pro pomoc v hmotné nouzi (MPSV):

- <https://formulare.mpsv.cz/oknouze/cs/welcome/forms.jsp?NID=EFOKnouze.Zadost>

Příspěvek na bydlení (MPSV):

- http://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni

Seznam formulářů dávek státní sociální podpory (MPSV):

- <https://formulare.mpsv.cz/okdavky/cs/welcome/forms.jsp>

Doplatek na bydlení

Doplatek na bydlení je dávka hmotné nouze, pro pobírání této dávky je třeba, aby osoba byla považována za osobu v hmotné nouzi a podala nejdříve žádost o dávku příspěvek na živobytí.

Pobírání doplatku na bydlení není vázáno na trvalé bydliště, dávku lze tedy žádat i na ubytovnu či azylový dům. Od ledna 2015 je doplatek na bydlení poskytován ubytovněm, které splňují hygienické standardy kvality bydlení. Od roku 2017 nevzniká nárok na doplatek na bydlení v oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů, kde bylo vyhlášeno opatření obecné povahy.

Příspěvek na bydlení i doplatek na bydlení lze pobírat současně.

Zaměstnání

Co mi může pomoci zvýšit mé šance na úspěšné zaměstnání?

Ke sjednání jakéhokoliv pracovního poměru budete potřebovat platný OP.

Jednoznačně Vám doporučujeme legální zaměstnání, bude tak zaručena ochrana Vašich práv u zaměstnavatele, legální příjem rovněž zajišťuje vyšší stabilitu Vašeho rodinného rozpočtu. Prací na černo (bez smlouvy) riskujete vyřazení z evidence na ÚP ČR, za něž Vám hrozí sankce v podobě vyřazení z evidence na 6 měsíců, pozastavení vyplácení podpory a dávek a zároveň pokuta pro Vás až do výše 100.000 Kč. Při práci na černo Vám každý den narůstá dluh na sociálním a zdravotním pojištění.

Při uzavírání pracovní smlouvy dbejte na pečlivé přečtení všech ustanovení smlouvy před jejím podpisem. Máte právo si pracovní smlouvu vzít k prostudování a poradit se před jejím podpisem

s někým, kdo Vám pomůže se v ní zorientovat. Při podpisu byste si měli být jistí, že jste ochotni za daných podmínek u zaměstnavatele pracovat.

Povinné náležitosti pracovní smlouvy jsou především:

- druh práce, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat
- místo nebo místa výkonu práce, ve kterých má být práce vykonávána
- den nástupu do práce

Minimální a zaručená mzda

Nejnižším tarifem pro nekvalifikované pozice a pomocné práce je výše minimální mzdy pro daný rok. **Pro rok 2019 činí výše minimální mzdy 13.350 Kč (hrubého)**. Částka 13.350 Kč platí při plném úvazku, tedy 40hodinové týdenní pracovní době. Minimální hodinová mzda je 79,80 Kč.

Vedle minimální mzdy ještě existuje tzv.

zaručená mzda, která je odstupňována podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce do osmi stupňů, nebo tzv. minimálních mzdových tarifů.

Některé příklady minimálních mzdových tarifů v roce 2019:

(Pozn.: uvedené příklady jsou pouze orientační, vždy záleží na konkrétní náplni práce.)

1 skupina – 13.350 Kč hrubého za měsíc nebo 79,80 Kč hrubého na hodinu (jedná se o různé pomocné práce, jednoduché šití, běžný úklid, manipulace s lehčími předměty apod.)

2 skupina – 14.740 Kč hrubého za měsíc nebo 88,10 Kč hrubého na hodinu (sem patří např. kopáčské práce, montáž lešení, sanitář)

3 skupina – 16.280 Kč hrubého za měsíc nebo 97,30 Kč hrubého na hodinu (sem patří např. složitější klempířské práce, ošetřovatel, odborné holičské a kadeřnické práce, střední a generální opravy automobilů)

Job cluby

- hledáte-li zaměstnání, nevíte, kam směřovat a jak se připravit na svůj pracovní pohovor, požádejte na ÚP ČR o zařazení do Job clubu (případně se ptejte svého sociálního kurátora, zda není v místě Vašeho pobytu Job club zřízený obcí), můžete tak užitečně vyplnit čas, než se Vám podaří nalézt vhodné zaměstnání
- Job club je poradenský program pro skupinu uchazečů o zaměstnání, příp. zájemců o zaměstnání, kteří se v průběhu několika týdnů potkají v rámci 5–6 setkání
- v Job clubu Vám pomohou nachystat si životopis a připravit se na pohovor u zaměstnavatele, zároveň Vám poskytnou zdroje informací týkající se zaměstnání
- v některých Job clubech máte přístup k tisku a internetu s pracovními nabídkami a můžete si obtelefonovat zaměstnavatele, které si vytipujete

Job club v rámci ÚP ČR:

<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/jobclub>

Brigády

- nedaří-li se Vám zatím nalézt zaměstnání na pracovní smlouvu, zkuste si najít nějakou krátkodobou či dlouhodobou brigádu
- znamená to, že s Vámi zaměstnavatel uzavře nejspíše dohodu o provedení práce DPP (PO-ZOR – v takovém případě nemůžete být současně vedeni na ÚP ČR a zaměstnavatel za Vás neplatí zdravotní a sociální pojištění, pokud výdělek nepřesáhne 10.000 Kč/měs.) nebo dohodu o pracovní činnosti DPČ (můžete být vedeni na ÚP ČR, pokud si vyděláte méně než polovinu minimální mzdy, tj. pro rok 2019 částku 6.675 Kč/měsíc hrubého, a při výdělku 3.000 Kč a více v kalendářním měsíci za Vás zaměstnavatel odvádí zdravotní a sociální pojištění).
- je třeba pamatovat na to, že pokud není z těchto dohod odváděno pojištění, nezapočítává se Vám tato praxe do důchodu
- i brigády jsou však užitečnou praxí, kterou můžete uvést do Vašeho životopisu
- zkuste hledat prostřednictvím tisku, internetu (Prace.cz, Jobs.cz, Careerjet.cz, Sprace.cz, Spravnykrok.cz a další)

- obraťte se na pracovní agenturu, nejlépe na doporučení známého, který má s danou agenturou pozitivní zkušenost, anebo si prohlédněte přehled pracovních agentur na internetovém portálu Ministerstva práce a sociálních věcí v sekci Zaměstnanost, kde naleznete prověřené pracovní agentury a řadu dalších nabídek práce

Portály, kde je možné vyhledat brigády:

www.jobs.cz/brigady

www.fajn-brigady.cz

www.prace.cz/brigady

<http://brigady.hyperinzerce.cz/brigady>

Co je to agenturní zaměstnávání

- pracovní agentura funguje jako prostředník. Člověk, který shání zaměstnání, se u ní zaregistruje, a pokud pro něj agentura najde odpovídající uplatnění, nabídne mu ho
- pracovní agentura Vám může nabídnout zprostředkování zaměstnání do kmenového stavu konkrétního zaměstnavatele nebo Vám nabídne pracovní uplatnění v rámci tzv. agenturního zaměstnání neboli dočasného přidělení. V tomto případě pracovní smlouvu uzavíráte s agenturou práce, agentura práce Vaši pracovní sílu danému zaměstnavateli pronajímá
- základní podmínkou agenturního zaměstnávání je povinnost agentury práce zajistit, aby pracovní a mzdové podmínky dočasně přiděleného zaměstnance nebyly horší, než jsou podmínky, které mají běžní (kmenoví) zaměstnanci dané firmy
- zprostředkování práce je bezplatné pro osoby, kterým je zaměstnání zprostředkováno – agentury žádné poplatky vybírat nesmějí, a to ani symbolické

Agenturní zaměstnání může být vhodnou formou začátku pracovní kariéry po propuštění z vězení, protože Vám agentura může často nabídnout i ubytování. Vyplácí se ale danou agenturu prověřit a získat si doporučení někoho, kdo agenturu dobře zná nebo její služby již využil.

Na tomto portálu najdete všechny agentury a jiné subjekty, které mají platné povolení ke zprostředkování zaměstnání:
https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/zpr_prace

Podnikání

- pokud máte zájem o živnostenský list potřebný k podnikání, je potřeba navštívit živnostenský odbor na městském úřadě v místě Vašeho trvalého bydliště
- na živnostenském odboru se můžete informovat o podmínkách provozování živnosti
- bezúhonnost neznamená čistý rejstřík trestů – bezúhonnou osobou v tomto případě není

pouze osoba, která byla odsouzena za úmyslný trestný čin, který byl spáchán v souvislosti s podnikáním, nebo s předmětem podnikání, o který má zájem

Nezákladnější podmínky pro provozování jakékoliv živnosti:

- dosažení věku 18 let
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost

Přesné znění zákona o živnostenském podnikání (živnostenský zákon):

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=39498&nr=455~-2F1991&rpp=15#local-content>

„Práce mi dává jistotu, pevný mantinely a mezi nimi se držím.“

Klient po Pohovorech nanečisto

„Dnes jsem měl poprvé možnost mluvit o své trestní minulosti. Dříve jsem se této oblasti cíleně vyhýbal (např. při psaní životopisu). Teď už vím, že o této etapě můžu mluvit. Je to situace, do které jsem spadl, a která v důsledku nemusí mít nutně negativní odezvu. To je pro mne cenná zkušenost.“

Klient po Pohovorech nanečisto

„Práce – jediná šance, jak žít na svobodě.“

Klient po Pohovorech nanečisto

„Čekala jsem zásadní problém s trestní minulostí, ale to, co jsme viděli, ukázalo, že to není problém, ta jejich trestní minulost, že to není trestná činnost, bylo to víc o osobních dispozicích a přístupu.“

Zaměstnavatel po Pohovorech nanečisto

„No, já mám pocit, že se musejí potýkat s velkou demotivací, mají problém najít práci, a to musí být strašně těžký, když tady jednoho kandidáta všude odmítli kvůli TR, ale fakt je ten, že ty rozdíly jsou spíše osobnostní, ne v tom, že mají záznam v Rejstříku trestů.“

Zaměstnavatel po Pohovorech nanečisto

„Na mě třeba strašně dobře působili kandidáti, kteří o tom dokázali mluvit otevřeně a říct třeba: ano, já jsem udělal něco špatného, dostal jsem se třeba kvůli špatnému rozhodnutí na špatnou cestu. To já třeba dokážu lidsky ocenit lépe, protože pak vím, že ten člověk si asi prošel nějakým velkým, bouřlivým, vnitřním přerodem, než když někdo říká: no, oni to na mě nahráli nebo ono se to nějak tak stalo ... To mě hodně překvapilo, že mě ve výsledku mnohem více dokázali přesvědčit ty lidi, kteří to nezastírali nebo kteří to prostě napálili napřímo.“

Zaměstnavatel po Pohovorech nanečisto

foto: RUBIKON Centrum

Řešení dluhů

Při řešení zadluženosti je klíčové:

- zjistit jaké dluhy máte, v jaké výši, komu dlužíte (kdo je věřitel)
- uvědomit si, které z Vašich dluhů jsou prioritní
- zmapovat si své příjmy a výdaje (zjistit, kolik budete moci splácet věřitelům)
- kontaktovat všechny věřitele a vysvětlit jim Vaši situaci
- splácet každému věřiteli alespoň minimální částku (od 200 Kč)

Jak zjistím informace o svých dlužích?

- nejspolehlivější je vždy Vaše paměť nebo dokumenty, které máte k jednotlivým dluhům schované (smlouvy, upomínky, rozhodnutí soudu, dokumenty k exekucím apod.)
- další možností je kontaktovat věřitele a na výši dluhů se zeptat
- požádejte okresní/obvodní soud podle svého trvalého bydliště o výpis všech řízení ve-

dených proti Vám – zjistíte tak všechny své závazky vymáhané soudně a exekuční řízení

- můžete též využít registry dlužníků, kde však nemusí být uvedeny všechny Vaše dluhy, protože každý z registrů zahrnuje dluhy jen od některých věřitelů, za výpis z registru se platí 100–250 Kč

Které dluhy jsou prioritní k hrazení (nejrizikovější)?

Mezi důležité je třeba zařadit především ty závazky, u kterých hrozí:

- UVĚZNĚNÍ: neplacení výživného; případně peněžitý trest, kde hrozí jeho přeměna v trest odnětí svobody při neplacení
- VYSTĚHOVÁNÍ/VÝPOVĚĎ Z NÁJMU: dluhy na nájemném (pokud 3x nezaplatíte, můžete dostat výpověď z nájmu bytu) a odpojení od využívání služeb (dluhy na energiích a vodě)
- RYCHLE ROSTOUCÍ DLUHY: např. dluh na zdravotním pojištění, dluhy ze spotřebitelských úvěrů (úroky, pokuty)

Soudní řízení

- neplacení výživného je trestný čin, který řeší soudce v trestním řízení a u něhož hrozí trest odnětí svobody
- zadlužení není trestným činem, případné žaloby na zaplacení dlužné částky řeší soudce občanskoprávního soudu, který rozhodne o dlužné částce a případně povinnosti ji zaplatit

Exekuce

- i pokud nechal dlužník zajít svou situaci až tak daleko, že je nařízena exekuce, stále je ještě možné domluvit se s exekutorem na splátkách. S touto dohodou musí souhlasit i věřitel
- exekuce může probíhat několika způsoby:
 - srážkami ze mzdy (ale i z dávek podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a státní sociální podpory)
 - zablokováním bankovního účtu a zabením peněz na účtu v bance – v tomto případě může dlužník banku 1x požádat o vyplacení částky v maximální výši dvojnásobku životního minima (max. 6.820 Kč)
 - prodejem movitých věcí a nemovitostí (až na to, co je pro dlužníka životně nezbytné nebo nezbytně potřebné k výkonu jeho pracovní činnosti, výkonem exekuce nesmí být také zabavena hotovost do výše dvojnásobku životního minima (do 6.820 Kč)

Co je oddlužení (tzv. osobní bankrot)?

Nabízí řešení úpadku dlužníka buď prodejem majetku (většinou nemovitosti), nebo plněním pětiletého splátkového kalendáře

Kdy oddlužení mohou využít:

- máte-li více věřitelů, nejste schopen/na plnit své závazky
- musíte být schopen/na zaplatit minimálně 30 % stávajících dluhů v průběhu 5 let
- musíte být zaměstnán/a nebo mít jiný stálý příjem

Oddlužení má 2 formy:

- splátkovým kalendářem po dobu pěti let
- prodejem majetkové podstaty

Jaké výhody oddlužení přináší:

- během oddlužení nemůže být prováděna exekuce
- po pěti letech řádného splácení a plnění podmínek oddlužení je vám odpuštěn zbytek dluhů
- zastaví se růst dluhů
- ze splátek jsou uspokojováni všichni věřitelé současně

Nyní vidím, že jsem měl tyto věci řešit už dávno, sám jsem si tím škodil, a tím moje dluhy ještě více narostly. Naštěstí mohu využít možnost osobního bankrotu, jinak bych dluhy splácel do konce života.

Miroslav (klient dluhové poradny)

Důležité odkazy:**Domácí rozpočet:**

- www.psfv.cz/cs/rodinne-finance/rozpocet

Exekuční srážky ze mzdy:

- http://ekcr.cz/?p=kalkulacka_1
- www.penize.cz/kalkulacky/nezabavitelne-minimum

Informace o oddlužení:

- <https://insolvence.justice.cz>

Kalkulačka oddlužení:

- <https://insolvence.justice.cz/kalkulator-splatek>

foto: RUBIKON Centrum

Výmaz z Rejstříku trestů / Zahlázení odsouzení

Dobrou zprávou pro všechny, kteří mají záznam v trestním rejstříku, je, že zákon umožňuje za určitých podmínek zahlázení odsouzení (tj. výmaz z Rejstříku trestů). Výmaz z Rejstříku trestů je jednou z možností, jak překonat bariéry při vstupu na trh práce.

Zahlázení nepodmíněného trestu odnětí svobody (ve věznici)

Odsouzení lze zahladit, jestliže odsouzený po výkonu trestu vedl nepřetržitě řádný život:

- po dobu tří let, jestliže trest činil nejvíce jeden rok;
- po dobu pěti let, jestliže trest činil více než jeden rok;
- po dobu deseti let, jestliže trest činil více než 5 let;
- po dobu patnácti let, jestliže byl uložen výjimečný trest.

Počítá se délka skutečně vykonaného trestu a **doba pro zahlázení běží od okamžiku propuštění z výkonu trestu odnětí svobody** (z věznice). Tak je to i v případě, že je trest zmírněn milostí nebo amnestií prezidenta republiky.

Odsouzení se zahlašuje pouze na žádost odsouzeného u soudu, který je místně příslušný trvalému bydlišti odsouzeného. Tato **žádost je bez poplatku**. Nemusí se žádat o zahlázení každého trestu zvlášť, soud prozkoumá všechny trestné činy obsažené ve výpisu z Rejstříku trestů.

A co znamená vést řádný život? Zákon toto přesně nedefinuje, ale můžeme říci, že se jedná o způsob života v souladu se zákonem a základními morálními pravidly, tzn. typicky: nevést kriminální způsob života (nepáchat trestnou činnost), plnit své rodičovské povinnosti (platit výživné, řádně se starat o výchovu dětí), plnit své závazky (podle svých možností platit dluhy), nebýt v kontaktu s kriminálním prostředím (např. nezdržovat se v komunitách uživatelů drog) atd. Vedení řádného života vždy posuzuje soud podle konkrétních okolností a platí, že: 1) jenom skutečnost, že byl člověk odsouzen za jiný trestný čin, nemusí sama o sobě svědčit o tom, že nevede řádný život (např. byl odsouzen za ublížení na zdraví při autonehodě, jinak ale pracuje, stará se o rodinu atd.), 2) na druhou stranu, jenom skutečnost, že nebyl odsouzený za trestný čin, nemusí sama o sobě svědčit o tom, že řádný život vede.

Zahazení podmíněného trestu

U podmíněného trestu odnětí svobody se na odsouzeného hledí, jako by odsouzen nebyl, poté, co uplyne zkušební doba a „podmínka“ nebyla přeměněna na nepodmíněný trest. K výmazu dochází na základě rozhodnutí soudu o tom, že se pachatel osvědčil. Pokud tak soud nerozhodne do jednoho roku od konce podmíněného trestu, je výmaz záznamu z Rejstříku trestů proveden automaticky (není třeba soudu podávat žádost o zahazení trestu). Po uplynutí zkušební doby podmíněného odsouzení může odsouzený podat soudu žádost o vydání rozhodnutí o tom, že se osvědčil, soud ale není povinen o této žádosti rozhodnout. Tímto postupem je možné usilovat o urychlení postupu při zahazení odsouzení; trest totiž nemůže být zahazen dříve, než soud rozhodne o osvědčení se odsouzeného, nebo než uplyne lhůta jednoho roku od skončení zkušební doby.

Zahazení u trestu obecně prospěšných prací a trestu zákazu činnosti

U trestu obecně prospěšných prací platí, že na odsouzeného se hledí, jako by nebyl odsouzen, již po vykonání tohoto trestu (to však neplatí, pokud byl trest z důvodu jeho maření přeměněn na jiný trest). Totéž platí i u trestu zákazu činnosti. V praxi to funguje tak, že po vykonání trestu soud zašle podnět k výmazu záznamu z Rejstříku trestů.

Zahazení u trestu vyhoštění

V případě trestu vyhoštění činí doba, po kterou musí odsouzený po vykonání trestu vést řádný život, 3 roky. Při zahazení tohoto trestu se postupuje stejně, jako v případě nepodmíněného trestu odnětí svobody.

Zahazení dalších alternativních trestů

Doba, po kterou odsouzený musí vést řádný život od vykonání trestu (či od jeho prominutí), je jeden rok. Jedná se o trest domácího vězení, trest propadnutí majetku, trest propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty, trest zákazu po-

bytu, trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce nebo o peněžité trest za úmyslný trestný čin.

Formulář:

Žádost o zahazení odsouzení k dispozici na portálu Justice.cz na odkaze: <https://portal.justice.cz/Justice2/Soud/soud.aspx?o=148&j=158&k=6328&d=337863>

„Creative Commons“, autor: R. Iyeh, <https://c1.staticflickr.com>

Důležité změny v letech 2017–2019

Registrace na ÚP ČR a dávky soc. podpory:

Od 29. 7. 2017 je překážkou pro evidenci na ÚP ČR, a tedy i v pobírání některých sociálních dávek, uzavření dohody o provedení práce (DPP). Pro pobírání dávek hmotné nouze je potřeba, abyste byli v evidenci ÚP ČR. Za určitých podmínek však můžete o tyto dávky žádat i v případě, že nejste v evidenci ÚP ČR. V posuzovaném měsíci musíte odpracovat na základě některého druhu pracovní smlouvy minimálně 20 hodin a zároveň musíte mít příjem odpovídající výši hodinové minimální mzdy. Zda máte, či nemáte nárok na dávky hmotné nouze vám poradí pracovníci ÚP ČR.

Valorizace důchodů: Od 1. 1. 2019 došlo ke zvýšení důchodů v průměru o 900 Kč měsíčně. Důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí přiznané před 1. lednem 2019 se zvýšily od splátky důchodu splatné po 31. prosinci 2018 tak, že se:

- základní výměra zvyšuje o 570 Kč na 3.270 Kč
- procentní výměra zvyšuje o 3,4 % výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje

Kalkulačka „Valorizace důchodů“:
www.penize.cz/kalkulacky/valorizace-duchodu

Zvýšení minimální mzdy: Od 1. 1. 2019 činí minimální mzda 13.350 Kč hrubého, minimální hodinová mzda vzrostla na 79,80 Kč hrubého.

Více na: www.mpsv.cz/cs/870

Valorizace pracovních odměn ve VTOS:

Změna výše a podmínek odměňování:

- odsouzenému přísluší za vykonávané práce ve VTOS základní složka mzdy ve výši od 5.500 Kč do 13.750 Kč (do roku 2018 byla výše odměny 4.500 Kč až 9.000 Kč)

Změny ve srážkách z odměny:

Ke změnám došlo v následujících položkách:

- 26 % na srážky k úhradě nákladů výkonu trestu, maximálně však 1.500 Kč za kalendářní měsíc (do roku 2018 činila srážka 32 %)
- 17 % na kapesné (do roku 2018 činila srážka 20 %)
- 11 % na úložné (do roku 2018 činila srážka 2 %)

Úložné: Od 1. 4. 2018 je zvýšen limit pro úložné na 35.000 Kč. Nadlimitní částku úložného lze nově použít na náklady i na zajištění vlastního bydlení, na vyřízení dokladů a při krátkodobém opuštění VTOS – návštěva rodiny; již nelze využít na nákup potravin a na dobročinné účely.

Více na:

www.vscr.cz/o-nas/zamestnavani-veznu

Jsme RUBIKON Centrum, nestátní nezisková organizace, která od roku 1994 pomáhá lidem, kteří chtějí překročit svou trestní minulost. Podporujeme je na jejich cestě zpátky do společnosti – v získání a udržení práce, v řešení dluhů a v odpovědnosti vůči sobě, rodině i okolí.

Zdarma Vám pomůžeme / poradíme:

S hledáním legální práce:

- s hledáním takového zaměstnání, kde využijete to, co znáte a umíte
- s rekvalifikací
- připravit se na pracovní pohovor
- jak mluvit o trestní minulosti a exekucích se zaměstnavatelem
- zapracovat se v novém zaměstnání

Spolupracujeme se zaměstnavateli, kterým Vaše minulost nevádí!

Pro kandidáty bez pracovních zkušeností nabízíme také **tréninková místa** přímo v RUBIKON Centru či u spolupracujících zaměstnavatelů.

Řešit svou situaci s námi můžete už před výstupem z vězení.

Naše kontaktní místa najdete v **Praze, Kolíně, Kladně, Příbrami, Chebu, Chodově, Karlových Varech, Sokolově a Ostravě.**

Kontaktovat nás můžete telefonicky, e-mailem či korespondenčně.

S řešením dluhů:

- zmapovat dluhy
- komunikovat s věřiteli
- s exekucemi a soudy
- s osobním bankrotem
- hospodařit s penězi

Poradenství zajišťují zkušení dluhová poradci nebo právník.

Svou situaci s námi můžete řešit už před výstupem z vězení.

Jsme Vám k dispozici v **Praze, Kolíně, Kladně, Příbrami, Chebu, Chodově, Karlových Varech, Sokolově a Ostravě.**

Kontaktovat nás můžete telefonicky, e-mailem či korespondenčně.

S komunikací s Vaší rodinou:

Nabízíme pomoc Vaším rodinám i jiným blízkým osobám. Jedná se o sociální a psychosociální poradenství v této náročné životní situaci a také poradenství právníka.

Konkrétně **rodinám a blízkým** nabízíme:

- pomoc, jak situaci zvládnout
- sociální a právní poradenství vč. pomoci při řešení zadluženosti
- informace o možnostech kontaktu s Vaším blízkým během pobytu ve vězení
- pomoc při řešení situace po návratu Vašeho blízkého na svobodu
- lidem s trestní minulostí pomáháme zvládnout kroky po propuštění, nalézt zaměstnání a řešit zadluženost
- možnost odpočinku a trávení volného času v Komunitním centru a zahradě Kotlaska

Jsme Vám k dispozici v **Praze**.

Kontaktovat nás můžete telefonicky, e-mailem či korespondenčně.

Kontaktujte nás:**RUBIKON Centrum**

Novákových 439/6, 180 00 Praha 8 – Libeň

tel.: +420 739 470 408

e-mail: info@rubikoncentrum.cz

www.rubikoncentrum.cz

foto: Jiří Pašz

Použité fotografie:

- str. 06** foto: RUBIKON Centrum
str. 08 foto: RUBIKON Centrum
str. 14 „Creative Commons“, https://pixabay.com/static/uploads/photo/2015/04/19/09/10/goal-729566_640.jpg (CC0 1.0)
str. 22 foto: RUBIKON Centrum
str. 24 foto: RUBIKON Centrum
str. 25 „Creative Commons“, https://pixabay.com/static/uploads/photo/2015/03/05/11/46/money-660245_640.jpg (CC0 1.0)
str. 27 foto: RUBIKON Centrum
str. 28 foto: RUBIKON Centrum
str. 29 „Creative Commons“, autor: R'lyeh, https://c1.staticflickr.com/1/477/19110538914_0c8f5cf1c6_k.jpg (CC BY 2.0)
str. 32 foto: Jiří Pasz
str. 33 foto: RUBIKON Centrum

Kresba, grafická úprava, sazba:

Jana Hanusová, www.janahanusova.cz

Toto vydání brožury Kroky na svobodě vzniklo ve spolupráci s pracovní skupinou SC2, děkujeme zástupcům Úřadu práce ČR, Vězeňské služby ČR a Probační a mediační služby za odbornou konzultaci.